

Læringshjul til forældre – børn på vej mod 3 år

>Dagtilbud

Læringshjul til dialog og vurdering
af børns kompetencer

2010

Introduktion

På vej mod børnehave*

I inviteres til en samtale om jeres barns læring og udvikling. Samtalen er frivillig og varer typisk 30 - 45 minutter. Formålet er at tale om det, som både forældre og personale finder mest betydningsfuldt, og samtalen tager udgangspunkt i, at noget er fælles for alle børn, og noget er forskelligt. Samtalen munder ud i beslutninger om, hvem der gør hvad for at støtte barnet bedst muligt.

I samtalen udveksler I og personalet viden, erfaringer og ønsker om jeres barns læring og udvikling. Personalet er interesserede i at vide noget om barnets hverdag sammen med jer, og I kan have glæde af at høre om barnets hverdag i dagplejen eller vuggestuen. I og personalet har forskellige roller og ansvar, og samtalen medvirker til at klarlægge disse forskelle.

I samtalen drøftes, hvordan barnet er, hvordan det har det, og hvad det kan. Derudover tales om, hvad barnet gerne vil, hvordan det lærer, og hvad der skal til, for at barnet i det hele taget lever et godt børneliv. I kan også inddrage erfaringer fra hverdagen sammen med barnet.

Temaer for samtalen

Samtalen kommer omkring følgende seks temaer:

- sociale kompetencer
- sproglig udvikling
- kulturelle udtryksformer og værdier
- alsidig personlig udvikling
- krop og bevægelse
- naturen og naturfænomener.

Et tema indeholder tre pædagogiske læringsmål, som beskriver, hvad personalet arbejder på at opnå i det pædagogiske arbejde. Til hvert læringsmål, som er for barnet på tre år, er der indikatorer på, hvor barnet er i sin udvikling. Indikatorerne ses som kropsudtryk, handlinger og sproglige udtryk. Både I og personalet kan naturligvis inddrage andre indikatorer.

Inden samtalen

Inden samtalen indtaster personalet deres vurdering i et it-system. I modtager en email fra dagtilbuddet, som giver mulighed for at besvare det skema, I kan se bagerst i dette hæfte. Når I har svaret på skemaet, er det personalets ansvar at hente rapporten med barnets resultater i it-systemet og medbringe det til samtalen.

I vurderer barnets læring og udvikling frem mod læringsmålene ved hjælp af følgende fire faser:

Kan ikke endnu betyder, at barnet hverken selv eller med aktiv støtte og hjælp fra en anden mestrer læringsmålet. Barnet viser en meget begrænset aktiv interesse og overlader initiativet til en anden eller opgiver, fordi det ikke kan.

Kan med hjælp fra en anden betyder, at barnet er afgørende afhængigt af, at nogen hjælper det. Det kan være et andet barn eller en voksen som vejleder, holder, støtter, inspirerer eller hjælper aktivt til.

Kan næsten selv betyder, at barnet i kraft af egen indsats er på vej til at nå læringsmålet. Barnet træner og øver sig og har i den forbindelse ikke brug for hjælp fra andre.

Kan betyder, at barnet mestrer læringsmålet sikkert.

Det er vigtigt, at barnet vurderes så præcist som muligt, da dette giver det bedste udgangspunkt for arbejdet med barnets udvikling. Hvis der er tvivl om, hvor barnet skal indplaceres anbefales det at underdrive barnets kompetencer. Herved er der rum til at barnets udvikling bliver mere synlig, når der næste gang følges op på samtalen.

Samtalen

I samtalen snakker I om barnets særlige træk, og hvad der er bedst for barnet. Der kan være tale om barnets forhold til de andre børn og til de voksne, og om sjove og tankevækkende historier fra hverdagen.

Da barnets læring og udvikling er afhængig af, hvor det opholder sig, vil I og personalet have forskellige erfaringer med barnet, og det afspejles i jeres vurderinger i læringshjulet.

Dette er naturligt og inspirerer til en udbytterig samtale. Hvis barnet eksempelvis kan noget forskelligt i hjemmet og dagtilbuddet, kan det give både jer og personalet i dagtilbuddet ny viden om barnet.

I slutningen af samtalen aftales det, hvem der gør hvad for at støtte jeres barns fortsatte læring og udvikling indtil overgangen til børnehaven. Derudover beslutter I, om der skal holdes et møde inden overgangen. I den forbindelse er det vigtigt, at I tager stilling til, hvad der skal oplyses til dem, der overtager ansvaret for barnet.

Personalet har ansvaret for samtalen og anvender også materialet i deres forberedelse.

De følgende seks sider læses, hvorefter I kan udfylde jeres besvarelse via Internettet.

Barnet på 3 år

Sociale kompetencer

Barnet øver sig i sociale kompetencer, når det kommunikerer og færdes i et samspil med andre, og det øger hele tiden sine evner til at samarbejde, lege og håndtere de sociale spilleregler.

Barnet opbygger og styrker sine sociale kompetencer i samspil med andre, når det udforsker fællesskabet. Barnet tilegner sig spilleregler for samvær, lege og aktiviteter og er selv med til at skabe reglerne som en del af samværet.

I venskaber mærker barnet, hvad det betyder at være sammen med andre, og barnet lærer at tage et socialt ansvar.

For at gøre sig forståelig i sociale sammenhænge benytter barnet sig både af kropssprog og det talte sprog. Identitet og sociale kompetencer bliver skabt, når barnet er i sociale sammenhænge, hvor det kan spejle sig, efterligne andre og modtage og give respons i forholdet til andre mennesker.

Pædagogiske læringsmål Målet er, at barnet udvikler kompetence til:	Kan ikke endnu	Kan med hjælp	Kan næsten selv	Kan	Indikatorer Målene kan registreres på flere måder, blandt andet ved, at barnet...
at etablere venskaber	☐	☐	☐	☐	• smiler ved synet af bestemte børn • spørger bestemte børn, om de vil deltage • hjælper, opsøger, roser, efterligner, trøster og taler om bestemte børn gentagne gange
at indgå i fællesskabets sociale spilleregler	☐	☐	☐	☐	• udtrykker ønske om at være med i fællesskabet på trods af uenigheder • overholder aftaler og regler i adfærd, leg og spil • fortæller andre, hvad de må og ikke må
at kommunikere med følelser	☐	☐	☐	☐	• fortæller, morer sig og udtrykker sin ked-af-det-hed, vrede eller angst med tale- og kropssprog • giver respons på ængstelse og glæde • Viser insisterende, hvad det har lyst til

Sproglig udvikling

Et veludviklet sprog er en vigtig forudsætning for hele barnets udvikling. Når barnet kommunikerer med lyd, mimik og ord, er det typisk i kontakt med andre, og det gør sproget til en vigtig del af de sociale kompetencer.

Sproget styrker barnets evne til at tænke abstrakt. Barnet tænker og regulerer sin adfærd ved hjælp af sprog og udvikler et bevidst forhold til sin omverden.

Sproget er med til at sætte viden i system og medvirker samtidig til at skabe grundlag for erkendelser og overvejelser.

Udgangspunktet for det meningsfulde sprog er til stede, når barnet er så bevidst om et emne eller en genstand, at barnet også kan bruge det i situationer, hvor fx genstanden er uden for synsvidde.

Pædagogiske læringsmål Målet er, at barnet udvikler kompetence til:	Kan ikke endnu	Kan med hjælp	Kan næsten selv	Kan	Indikatorer Målene kan registreres på flere måder, blandt andet ved, at barnet...
at etablere sproglig kontakt	☐	☐	☐	☐	• søger øjenkontakt og siger noget • tager initiativ til at snakke med andre • snakker til andre for at så dem til at se eller høre noget bestemt
at kommunikere med sin omverden	☐	☐	☐	☐	• anvender og leger med lyde, ord og remser i samvær med andre • giver respons på det, som andre siger og gør • fortæller om sine oplevelser
at forstå sprogets regler	☐	☐	☐	☐	• siger korte, ens, siger sætninger med mindst 3 - 4 ord • skriver sit 'navn' – leger, at det skriver • bruger sproglig korrekte endelser

Kulturelle udtryk og værdier

Børns egen kultur er udtryk, der hører sammen med øjeblikket, fx rytmisk lyd, pjat, plagerier, gangarter, mimik og andre kropslige udtryk. Udtrykkene kan også være lege, fortællinger, sange, tegninger, rim, remser, gåder og vittigheder.

Børn skaber ofte deres særlige kulturelle udtryk som en del af deres fællesskaber. De leger med lyde og bevægelser på forskellige måder og tager forskellige medier og fysiske steder i brug på egne betingelser.

Børn hjælper også hinanden med at besvare spørgsmål som fx 'Hvordan er man venner og uvenner?' eller 'Hvad er rigtigt og forkert?'. De lærer af hinanden og videregiver hinandens erfaringer og kompetencer.

Når børn møder voksenkulturen, dens udtryksformer og dens æstetik, bliver deres egne erfaringer udfordret, så børnene inspireres og inddrages i samfundets kulturelle fællesskaber.

Pædagogiske læringsmål Målet er, at barnet udvikler kompetence til:	Kan ikke endnu	Kan med hjælp	Kan næsten selv	Kan	Indikatorer Målene kan registreres på flere måder, blandt andet ved, at barnet...
at være kreativ	☐	☐	☐	☐	eksperimenterer med materialer finder på nye og anderledes måder at lege, danske, synge og tegne på undersøger det, som er anderledes
at være opmærksom på egen kultur	☐	☐	☐	☐	leger med oplevelser fra de nære omgivelser klæger sig ud og leger at være en anden kigger fokuseret på andres påklædning, sprog og adfærd
at deltage i kulturelle fællesskaber	☐	☐	☐	☐	er aktiv med krop og sprog i dramalege udvikler og fastholder regler sammen med andre i leg og spil deltager i sanglege og sange med mimik og fagter

Alsidig personlig udvikling

Barnet er på vej til at udvikle en begyndende identitet: 'Hvem er jeg – og hvad kan jeg?'. Det undersøger nysgerrigt, hvad der sker omkring det, og viser, at det vil ses som det menneske, det er.

Barnets kompetencer aflæses som træk i personligheden og ses, når barnet bruger sin intuition, og handler i forskellige sammenhænge.

Barnets alsidige personlige udvikling er en dannelsesproces, hvor det afprøver og udvikler sin identitet, mens det øver sig i at forstå sig selv. Barnet søger anerkendelse, spejler sig og tester sig selv ved at tilkendegive, hvad det kan lide og ikke kan lide. Barnet mærker, hvad det selv har lyst til, hvad det har godt af og passer på sig selv ved at sætte grænser.

Pædagogiske læringsmål Målet er, at barnet udvikler kompetence til:	Kan ikke endnu	Kan med hjælp	Kan næsten selv	Kan	Indikatorer Målene kan registreres på flere måder, blandt andet ved, at barnet...
at have indlevelse i andre	☐	☐	☐	☐	• smiler, når andre smiler • trøster dem, som er kedede af det og smiler, når andre er glade • kalder på andre, for at de kan se, høre eller være med
at handle selvstændigt	☐	☐	☐	☐	• uopfordret spørger til andre • uopfordret udtrykker, hvad det vil og kan • uopfordret hjælper og støtter andre
at være psykisk robust	☐	☐	☐	☐	• bevæger sig fra noget kendt til noget ukendt • viser med krop og sprog, hvad det vil • kan trøstes og falde til ro

Krop og bevægelse

Kroppen er et meget komplekst system, og kroppens motorik og sanser gør det muligt for barnet at tilegne sig erfaring, viden og kommunikation. De følelsesmæssige og erkendelsesmæssige processer udvikles, når barnet er virksomt med sanser og motorik. Dermed skabes grundlaget for at være sund og robust.

Gennem aktivitet og sanser får barnet erfaringer og viden, som danner fundament for både læring og udvikling.

Barnet lærer og udvikler sig i særlig grad på det motoriske og på det sanse- og bevægelsesmæssige område, når det er fysisk aktivt og opmærksomt over sig i at koordinere sine bevægelser.

Pædagogiske læringsmål Målet er, at barnet udvikler kompetence til:	Kan ikke endnu	Kan med hjælp	Kan næsten selv	Kan	Indikatorer Målene kan registreres på flere måder, blandt andet ved, at barnet...
at være selvhjulpen i hverdagen	☐	☐	☐	☐	• klarer af- og påklædning • vasker hænder og hjælper med at børste tænder • tager initiativ til at gå på toilet
at være kropsbevidst	☐	☐	☐	☐	• bevæger kroppen i overensstemmelse med konkrete udfordringer • er stille for at koncentrere sig om at benytte sanserne • efterligner andres bevægelser med kroppen
at være rutineret med sine grundbevægelser	☐	☐	☐	☐	• går, løber, hopper, kravler, slår kolbøtter, kaster, griber sikkert • balancerer på et ben og skifter mellem højre og venstre ben • cykler, løber eller går over en længere distance uden at give op

Natur og naturfænomener

Barnets oplevelser og undersøgelser i naturen er domineret af leg, kropslighed og sanselighed. Når barnet observerer og eksperimenterer i naturen får det nogle afgørende eksistentielle erfaringer om liv og død, og det får indsigt i menneskets afhængighed af naturen og dens skrøbelighed.

Når barnet mærker de skiftende årstider og ser på dyr og planter, oplever barnet, hvordan naturen og dens cyklus fungerer.

Ved at sanse og at være i naturen erfarer barnet naturens storhed, og hvordan naturen opretholder sig selv. Disse oplevelser skaber grundlag for barnets udvikling af æstetiske kompetencer.

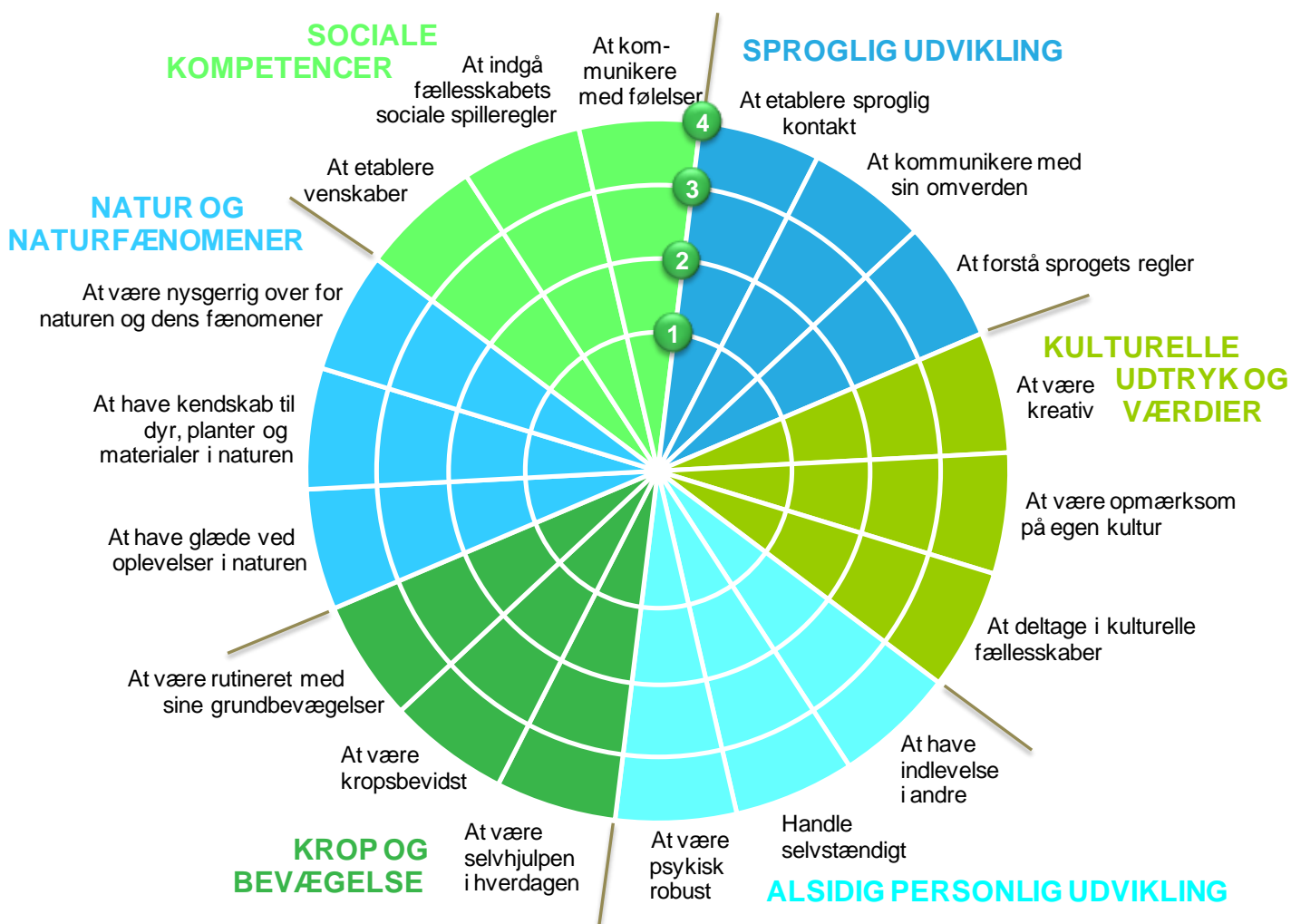
Pædagogiske læringsmål Målet er, at barnet udvikler kompetence til:	Kan ikke endnu	Kan med hjælp	Kan næsten selv	Kan	Indikatorer Målene kan registreres på flere måder, blandt andet ved, at barnet...
at have glæde ved oplevelser i naturen	☐	☐	☐	☐	• løber, hopper, ler og snakker i og om naturen • udtrykker begejstring ved at se dyrespor og bosteder for dyr • bygger og leger med naturmaterialer
at have kendskab til dyr, planter og materialer i naturen	☐	☐	☐	☐	• kigger i bøger om dyr og planter og snakker om, hvad det ser • viser med sin adfærd respekt for dyr og planter • sætter navne eller begreber på nogle dyr, planter og naturfænomener
at være nysgerrig over for naturen og dens fænomener	☐	☐	☐	☐	• flytter ting i naturen og iagttager dyr og deres adfærd • spørger til regn, sne, ild, sol, måne og stjerner • spørger til dyrenes boliger og til, hvad de spiser

Læringshjul

Læringshjulet er et redskab til at skabe overblik over barnets kompetencer og nærmeste udviklingszoner.

Barnets navn: _____ født den: _____

Udfyldt af: _____ dato: _____

Krydserne på de foregående sider overflyttes ved at skraverer felterne i læringshjulet indefra og ud således:

- Inderste ring: 1. kan ikke endnu
- Næste ring: 2. kan med hjælp
- Næste ring: 3. kan næsten
- Yderste ring: 4. kan